

SOCIETAT

Viure entre tres segles

La gent que va nèixer a finals del segle XIX i ha arribat viva al XXI és una excepció que no es convertirà en norma a pesar de l'augment de l'esperança de vida i de la longevitat potencial.

Reportatge de Miquel Payeras

No és gens habitual nèixer en un segle, viure tot l'altre i encara ser viu al següent. Unes quantes, poques, afortunades ho han aconseguit: van arribar al món en els anys finals del XIX, han viscut tot el XX i continuaven entre nosaltres a principis d'aquest any 2015. La premsa

internacional s'ha fet ressò de l'estrany fenomen, perquè, malgrat els avanços de la ciència i l'allargament de la vida, encara és excepcional arribar a tan vell.

Les cinc

Si es recorda els esdeveniments històrics pels quals han transitat aquestes

cinc dones, u s'adona de la magnitud del prodigi que han protagonitzat. Com recordava *Le Huffington Post-Le Monde* el passat febrer, "han viscut dues guerres mundials, conegueren l'enfonsament del *Titanic*, veren la cursa espacial, la Guerra Freda... és sorprenent!".

Misao Okawa, nascuda el 5 de març

de 1898 a Osaka (Japó), assegurava al diari britànic *The Telegraph* en ocasió del seu 116è aniversari que el secret de la longevitat és “portar una vida tranquil·la, saber relaxar-se”. Així ho féu durant tota la seva llarga existència fins al moment d’expirar el passat 1 d’abril.

Gertrude Weaver, d’Arkansas (Estats Units), on va nèixer el 4 de juliol de 1898, no compartia amb la japonesa la raó per la qual es pot allargar tant la vida. Segons ella, “el secret és obeir sempre el Senyor, ningú més”, explicà a *Camden News* –el diari digital de la població on va viure, Camden, de 12.000 habitants– el dia del seu 116è aniversari. El 6 d’abril, només cinc dies després de Misao, moria a casa seva.

La també nord-americana Jeralean Talley, de Michigan, va nèixer el 1899. El 23 de maig passat complia 116 anys. Explicà aleshores a una TV local el perquè d’haver viscut tant: “Sempre he tractat les altres persones com m’agradaria que elles em tractessin a mi”. El seu cosset no pogué superar gaires dies més: el 17 de juny expirava envoltada de bona part de la seva àmplia família formada per les cinc generacions que l’han succeïda.

Susannah Musahat Jones, nascuda a Alabama (Estats Units) el 1899, complí el 6 de juliol 116 anys, i es convertí així en la persona més longeva del món. En declaracions fetes a *Time* amb motiu del seu aniversari, manifestava que el secret de viure tant és “fer una bona menjada al matí i ser frugal” en el dinar i encara més en el sopar.

La italiana Emma Morano-Martinuzzi, nascuda el novembre de 1899, i que per tant compliria 116 anys en cas d’arribar al seu aniversari d’enguany, el 29 de novembre, és la persona més vella d’Europa, viu a Verbania, a la regió del Piemont; quan complí els 115 anys assegurava a *La Stampa* que el secret per arribar a viure molts anys l’hi havia confessat un metge a l’any 1920: menjar un ou cru i un de bullit cada dia i sopar amb un tassó de llet. Així ho ha fet tots els dies de la seva vida, excepte quan li ho impedí la penúria en els anys de la Segona Guerra Mundial.

Creix l’esperança de vida

Els cinc casos vistos són excepcionals. L’ésser humà no té una expectativa tan alta de vida. No manquen les opinions de científics que auguren que d’aquí a

La italiana Emma Morano-Martinuzzi (a l’altra pàgina) és l’europea de més edat, 115 anys; la guanya de poc la nord-americana Suannah Mousahat Jones (a la foto de dalt), de 116 anys, la persona més vella de món.

Les nord-americanes Gertrude Weaver i Jeralean Talley moriren la passada primavera a 116 anys.

unes dècades serà habitual superar la centúria. Molts d’altres, però, pensen que són exageracions o, com a mínim, visions massa optimistes. La literatura especialitzada preveu increments molt més modestos. El prestigiós setmanari mèdic *The Lancet* publicava el passat desembre un estudi d’un professor de la Universitat de Washington, Dr. Christopher Murray, que mostrava el creixement de l’esperança de vida en el món des de 1900 fins a l’actualitat. L’estudi, que ha recollit les dades estadístiques de 188 països –sobre els 194 de la totalitat– conclou que els éssers humans que van nèixer el 1990 tenien per davant 65,3 anys de mitjana de vida, mentre que els nascuts el 2013 la tenien de 71,5. Malgrat que pugui semblar un increment escàs, en realitat és moltíssim, ja que es tracta de gairebé tot el món. Com és lògic, a les zones més desenvolupades l’esperança de vida està per sobre: a la Unió Europea arriba als 78,4 anys i als Estats Units al 77,6. Mentrestant, a les més pobres passa a la inversa: a Àfrica, és de 49,1. Si s’analitza per països, les diferències són molt notables: Japó és el que la té més alta, 83 anys, seguit de Suïssa, 82,6%, i d’Espanya, 82,2; i a la cua hi van alguns països africans com ara Sierra Leone, amb 47,5, i República Centreafricana, amb 48,2.

És convenient aclarir el concepte d’esperança de vida. Sovint molta gent el confon amb el de longevitat potencial. No són el mateix. El primer és una dada estadística: l’edat mitjana en què es moren els individus d’un conjunt poblacional. El segon és l’edat a la qual pot arribar un individu en condicions naturals, això és: deixant a banda epidèmies, guerres, grans desastres naturals, etc. Per exemple, si una població tingués molta mortalitat infantil de tal manera que la majoria dels nascuts no superessin els cinc anys, a la vegada que la majoria dels que superessin la infantesa passessin els 60 anys, l’esperança de vida en aquest territori seria d’uns 30 anys, però la longevitat potencial per a aquells que superessin l’edat infantil estaria al voltant dels 60.

Respecte als motius pels quals s’allarga tant l’esperança de vida com la longevitat, i a banda de les receptes entranyables que ens oferien les cinc supercentenàries, una bona alimentació, adequada atenció sanitària, un ambient social tranquil, →

TARRAGONA

Història Viva©

La japonesa Misao Okawa fou des de l'any 2013 la persona més vella del món fins que va morir el passat 1 d'abril, amb 116 anys. Com les seves companys super centenàries, havia nascut al segle XIX.

→ no abusar de l'alcohol, no fumar... ajuda a viure més i millor, com és prou conegut. La prova per defecte la dona la terrible realitat de Glasgow, a Escòcia, amb una esperança de vida de només 71 anys, quan la del Regne Unit és de 81. La ciutat escocesa està al nivell de països com Moldàvia i Ucraïna. Encara més dramàtic: a la veïna ciutat de Calton no passa dels 54 anys, com a Zimbabwe i Guinea Equatorial. La raó d'aquest desastre? La dona va al diari espanyol *El Mundo* el passat 7 d'abril el doctor Harry Burns, màxima autoritat mèdica a Escòcia entre 2005 i 2014: "Aquí arribà l'austeritat (en els pressupostos socials) molt abans (que a la resta d'Europa), ha estat una mena de 'recepta per al desastre' aplicada durant les últimes tres dècades de la qual ara veiem el resultat". Quin és?: "Una alta concentració de gent molt pobra i sense possibilitat de trobar feina; l'alcohol, les drogues, el tabac, la delinqüència juvenil i els suïcidis... són les conseqüències, senzillament, de no tenir cap propòsit a la vida. El problema es va passant de pares a fills: amb 10 anys els nins ja estan exposats a situacions de severes desigualtats econòmiques i adquireixen aviat situacions d'ansietat i estrès. La gent se sent alienada i no es torba a caure en el cercle viciós dels abusos i les addiccions".

Està fora de dubte: l'adequada atenció mèdica i les bones condicions de vida eleven l'esperança de viure més i millor. Tot i que encara estem molt lluny d'arribar a poder celebrar tants aniversaris com feren les cinc dones que van viure entre tres segles. ●

Recreacions històriques en els monuments

Del 24 de juliol al 5 de setembre

VENDA + INFO: www.tarragonaturisme.cat Tel.: (+34) 977 250 795